

consilium Dei de baptismo adspernabantur. s) Unde Christus necessarium ducebat, ut Nicodemo salutis viam scire cupienti baptismi necessitatem inculcasset, & doceret, non sufficere in regnum cœlorum introituro, quod ex Abrahami stirpe prognatus sit, sed alia nativitate opus esse ex aqua & spiritu, cum sine ea nemo Dei regnum intrare possit. Quomodo baptismum clarius describere potuisset? Est enim in baptismo aqua cum Spiritu S. conjuncta, tantaque virtutis, ut hominem regenerare, Deique regnum referre possit. Gentiles Taurobolio suo tantum tribuebant, ut in veteri quadam inscriptione legatur: TAVROBOLIO CRI-OBOLIOQVE IN AETERNVM RENATVS ARAM SACRAVIT. t) Judæi quoque suis Profelytis per circumcisionem, baptismum, & sacrificii oblationem initiatis novam nativitatem promittebant. u) Verum quod neque Taurobolium Gentilium, nec Profelytorum baptismus præstare potuit, institutum a Christo baptismi Sacramentum revera præstat. Est enim *λατρον παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως* seu lavacrum regenerationis & renovationis Spiritus Sanctus, quo per Dei gratiam & Christi meritum salvi reddimur, ut Apostolus testatur, x) qui hac baptismi descriptione ad Christi cum Nicodemo colloquentis verba omnino respicere videtur.

s) *Luc. VII, 30.* t) *Salmas. not. in Æl. Lamprid. pag. 180. Rigalt. not. in Cypr. p. 233.* u) *Selden. de jur. nat. et gent. lib. 2. c. 4. Geier. in Psalm. 39. v. 13. p. 747.* x) *Tit. III, 4. 5. 6. 7.*

§. XXI.

Atque hinc etiam primitivæ ecclesiæ Patres magno consensu verba Christi de baptismo interpretati sunt. E quorum numero Cyprianus, cum adhuc *in tenebris jaceret, & in salo seculi nutabundus ac dubius oberrantibus vestigiis fluctuaret, vitæ suæ nescius veritatis ac lucis alienus*, Nicodemi instar difficile prorsus ac durum opinabatur, quod in salutem ipsi divina indulgentia pollicebatur, *ut quis renasci*
C 2 denuo